

1 октомври 2013 г.

СТ А Н О В И Щ Е

Относно : проект за Изборен кодекс - вариант от 20.09.2013г.

Настоящото становище засяга единствено предложените в кодекса текстове уреждащи реда и условията за образуване на избирателни секции и гласуване извън страната. Подробно становище по другите аспекти на изборното законодателство ще бъде представено допълнително.

Предложените в проекта за кодекс текстове утвърждават активното избирателно право на българските граждани живеещи зад граница като създават условия за съществено подобрене на реда и условията за образуване на избирателни секции извън страната, както и на организацията и протичането на изборния ден в чужбина и допринасят за повишаване на доверието в изборния процес.

1. За пръв път се прави опит, паралелно с процедурата на фактическа активна регистрация на българските граждани зад граница за всеки избор, да се създаде механизъм за **"автоматично" откриване на избирателни секции като се отчита броя гласували на предходни избори в съответното място** (т.нар. "изборна памет"). Това представлява съществен прогрес спрямо практиката през последните 25 години и безспорно ще облекчи откриването на избирателни секции в местата, където има трайно установени български общности. Подкрепяме такъв подход и настояваме тези текстове да останат в окончателния проект.

Категорично настояваме обаче в **чл. 13 ал. 1 т. 3 числото 500 да стане 100**, Само така този текст ще придобие смисъл като даде реална възможност диспозитивът да сработи сред многобройната, но силно разпръснатата географски българска диаспора в големите западно-европейски държави и Северна Америка. В противен случай този текст няма да постигне своята цел - в местата, където са гласували на предходен избор 500 души, така или иначе минималния брой заявления не представлява проблем да бъдат събрани.

Настояваме прилагането на този текст да не се отлага за по-следващите избори чрез преходните и заключителни разпоредби, а да задейства още при евроизборите през 2014г. като за изготвянето на избирателните списъци в тези места се предвиди подходящ преходен механизъм.

2. **Относно списъците за гласуване извън страната**, в разискван по-рано работен вариант на текстовете на кодекса **беше предвидено при съставянето им да се използват и заявленията за откриване на избиратели секции, подадени за предходен избор**. Учудващо е, че тези текстове са отпаднали от проекта на кодекс във варианта му към 20.09.2013г. Считаме, че този механизъм е изключително удачен и е в унисон с европейските директиви (вж. чл. 8 на Директива №94/80/СЕ от 19.12.1994г.).

ВРЕМЕННИ ОБЩЕСТВЕНИ СЪВЕТИ НА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

За нас остава неразбираемо защо за европейските граждани живеещи в България е достатъчно да подадат еднократно заявление за вписване в изборителния списък за местни избори и след това автоматично да бъдат включвани в него при последващ избор (освен ако сами не променят регистрацията си), а българските граждани в чужбина да са принудени при всеки нов избор да подават ново заявление за гласуване, дори когато няма промяна в обстоятелствата.

Поради това настояваме следните текстове от работния вариант на кодекса да бъдат отново обсъдени и включени в проекта.

Използване на заявленията, подадени по чл. 14, при следващи избори

Чл. XX. (1) Български гражданин, който е бил вписан в списъка по чл. 31 ал.1, при следващи избори се вписва автоматично в списъка, без да подава ново заявление.

(2) Ново заявление по чл. 14, ал. 1 се подава само при промяна на някое от декларираните обстоятелства.

(3) Данните от постъпилите заявления по чл. 14, ал. 1 се съхраняват от Централната изборителна комисия за следващи избори.

(4) Български гражданин, който е бил вписан в списъка по чл. 31 ал. 1, може да бъде заличен по негово писмено заявление, подадено по реда на чл. 14 като може да укаже желанието си да гласува в страната, по постоянен или настоящ адрес, или на друго място извън страната.

3. За съжаление, макар и текстовете относно образуването на изборителни секции да бележат прогрес, те не отиват достатъчно далече, така че да се създадат условия на плавен преход към постоянни изборителни списъци зад граница, премахващи съществуващата процедура на фактическа активна регистрация чрез подаване на заявления за гласуване. Само при наличието на постоянни изборителни списъци българските изборители зад граница ще бъдат в равностойна ситуация.

Това може да се постигне, ако се предвиди механизъм, вкл. и чрез промяна на Закона за гражданската регистрация, чрез който българските граждани живеещи извън страната да могат да заявяват предпочитано място за гласуване, едновременно с декларирането на настоящ адрес в чужбина. Така, изборителните секции зад граница ще се откриват съобразно броя изборители заявили предпочитано място за гласуване по места и държави, а данните за тези изборители ще се използват за съставяне на съответните изборителни списъци.

Конкретни текстове в тази посока ще бъдат внесени в отделно предложение.

4. Отчитаме като съществен положителен елемент в проекта на кодекс облекчаването на условията за откриване изборителни секции извън дипломатическите и консулски представителства (ДКП), спрямо разпоредбите в действащото законодателство. Относно броя заявления необходими за откриване на тези секции, в текста на чл. 13 ал. 1 т. 2 са предвидени два варианта - 20 заявления (както за секциите в ДКП) или 40. Считаме, че е дискриминационно да има разлика в подхода към българските граждани според тяхното местопребиваване и настояваме в чл. 13 ал. 1 т. 2 да се утвърди числото 20 заявления, както е предвидено в местата с дипломатически и консулски представителства

5. Подкрепяме връщането в текстовете на кодекса на разпоредбите на ЗИНП, изборителни секции да могат се откриват и по преценка на ръководителите на ДКП (чл. 13 ал. 1 т. 4). Именно ръководителите на ДКП могат да съобразят

конкретната ситуация на място в т.ч. отчитайки числеността и местоположението на българските общности.

6. Приветстваме разписаните в проекта текстове относно възможността ръководителите на дипломатическите и консулски представителства да се обръщат за съдействие към български организации по места във връзка с образуването на изборителните секции и тяхното участие в подготовката изборния ден.

Житейска реалност е фактът, че организацията на изборите в чужбина и по-специално в населените места без дипломатически и консулски представителства, не може да се осъществи без подкрепата и участието на българските организации и инициативни граждани по места. Те подпомагат българските дипломатически и консулски представители като осигуряват логистична подкрепа по организацията на изборите - връзка с местната администрация, наемане на зала, изборна техника (урна, тъмна стаичка, компютър, скенер за сканирана на изборния протокол и списъци, мобилен интернет...) и т.н. Тази напълно безвъзмездна помощ спестява значителни средства на българската държава.

Това фактическо положение трябва да намери отражение в законодателството, така че тази практика да се осъществява "на светло", в съответната законова рамка. Тя е от взаимен интерес както за изборителите извън страната, така и за българката държава.

Подкрепяме и възможността българските организации по места да могат да правят предложения за местоположението на изборителните секции. Тази възможност е от особено значение за големите градски агломерации или за отдалечените населени места, за които ръководителите на ДКП нямат необходимата информация. Така местоположението на секциите ще бъдат максимално съобразено с териториалното разпределение на българските общности, а и с чисто практически аспекти (удобно място за достъп и т.н.), които безспорно се знаят най-добре от българските организации по места.

Не по-малко важна е и възможността ръководителите на ДКП да отчитат предложенията на българските организации за попълване на съставите на СИК извън страната, при отсъствие на предложения от страна на политическите партии. За никому не е тайна, че и днес това е практика, но разписването на тази възможност в текстовете на кодекса ще даде необходимата законова рамка и повече прозрачност и доверие в процеса. А провеждането на образцови избори в чужбина зависи и от качеството на състава на СИК

Поради тези съображения, **подкрепяме и категорично настояваме да останат в окончателния проект за кодекс текстовете на чл. 12 ал. 3 и ал. 4, чл. 22 ал.2 , чл. 103 ал. 2 , чл. 104 ал. 2.**

За Временни Обществени съвети на българите в чужбина,
Стефан Манов
stephan.manov@gmx.fr

www.globalbulgaria.org
bg.asso@free.fr
+33 6 07 82 93 95